

ความดีที่..(๖)ตกยุค 2012

ผมได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำแผนแม่บทด้านธรรมาภิบาล ประจำปีบัญชี 2555-2559 ทำให้ได้มีโอกาสฟังท่านประยูร รัตนเมธางกูร กรรมการธนาคาร ซึ่งเพิ่งทราบว่าท่านเป็นสินเชื่อเก่า ได้เล่าให้ผู้บริหารและพนักงานฟังว่า เรื่องธรรมาภิบาลนะ ธ.ก.ส. มีมานานแล้วตั้งแต่สมัยอาจารย์จำเนียร สาระนาคนั้นท่านเป็นสินเชื่อหนุ่มซึ่งยังมีความประทับใจไม่รู้ลืมว่าชาวบ้านชาวช่องให้เกียรติและนับถือว่าพนักงาน ธ.ก.ส. นี้มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นเลิศ เรียกได้ว่าไปกินข้าวที่ไหนก็ขอเชื่อไว้ก่อน ผ่อนจ่ายสินเชื่อ ในยุคนั้น อาจารย์จำเนียรได้สอนการประพฤติปฏิบัติของพนักงาน เช่น ห้ามพนักงานกินข้าวบ้านลูกค้า ห้ามพนักงานมีเมียมากกว่า 1 คน ได้ฟังแค่นั้นผมก็งอแงอยู่พักใหญ่ว่า โอ้โหนี่ยยิ่งกว่าธรรมาภิบาลอีกและใครจะไปทำได้ ในสังคมปัจจุบันไม่ได้ผิดกฎหมายอะไรซะหน่อย เมื่อก่อนคงไม่ได้เคร่งครัดขนาดนั้นมั้ง นี่คือความคิดในตอนแรก ต่อมาได้มาอ่านหนังสือเล่มหนึ่ง ชื่อ “คู่มือคนดี ทำงานอย่างไรให้ไร้ทุกข์” มีอยู่หน้าหนึ่งเขียนเรื่องบัญญัติ 9 ประการไว้ จึงคัดลอกมาให้ท่านอ่านกันอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เพื่อนพนักงานรุ่นเด็กๆอย่างผมที่อยู่ใน ธ.ก.ส. ภาคภูมิใจว่า ในอดีต ผู้ใหญ่ของ ธ.ก.ส. เราสร้างเรื่องดีๆให้น้องๆรุ่นหลังเดินตามนะครับ

1. การทุจริต พนักงาน ธ.ก.ส. ต้องอยู่ในวินัยตามข้อบังคับฉบับที่ 9 โดยเคร่งครัด ถ้ามีพฤติการณ์ทุจริตไม่ว่าเรื่องใดๆ เช่น เรียกเอาเงินจากเกษตรกรในการขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าหรือในกรณีที่ถูกค่าชอู้เงินธนาคารหรือเรียกรับเงินชำระหนี้จากลูกค้านอกสำนักงานหรือนอกบริการเคลื่อนที่ ธ.ก.ส. จะสอบสวนทุกรายที่ได้ทราบ และเมื่อได้ความเป็นสัตย์ ธ.ก.ส. จะลงโทษสถานเดียว คือไล่ออก และจะไม่ใช้การลงโทษเพียงลดขั้นเงินเดือนหรือตัดเงินเดือนในกรณีทุจริต เพราะไม่ต้องการให้มีคนที่ไม่สุจริตในสถาบันนี้

2. การมีเมียมากกว่าคนเดียว เข้าไนต์คลับ หรือเล่นการพนัน ท่านอาจารย์จำเนียรได้วางกติกาห้ามพนักงาน ธ.ก.ส. มีเมียมากกว่าคนเดียว เข้าไนต์คลับ หรือเล่นการพนัน ธ.ก.ส. เห็นว่าการมีเมียมากกว่าคนเดียว เข้าไนต์คลับ หรือเล่นการพนัน ในตัวของมันเองเป็นเรื่องไม่ดีอยู่แล้ว ทั้งเป็นเหตุก่อให้เกิดความเสียหายอย่างอื่น ๆ ต่อเนื่องตามมาอีกมาก จึงขอให้บรรดาพนักงานธนาคารละเว้นโดยถ้าพนักงานผู้ใดไม่ละเว้น ธนาคารจำเป็นต้องพิจารณาเลิกจ้างในฐานะไม่อาจไว้วางใจผู้นั้นในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

3. การกู้ยืมเงินจากลูกค้า การที่พนักงานธนาคารกู้ยืมเงินจากลูกค้า มิใช่เพียงแต่เป็นมูลให้หมู่ลูกค้าดูถูกพนักงานธนาคารผู้กู้ยืมเท่านั้น หากยังทำให้หมู่ลูกค้าดูถูกพนักงานธนาคารส่วนรวมด้วย และยังเป็นทางให้เสียความเที่ยงธรรมหรือความไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งอาจเป็นการเบียดเบียนลูกค้าการปฏิบัติเช่นนี้ กระทบกระเทือนสถาบัน ธ.ก.ส. อย่างแรง เพราะหมู่ลูกค้าอาจเข้าใจผิดว่าการที่ ธ.ก.ส. ให้กู้เงินนั้นเพื่อเป็น

ทางให้พนักงานของ ธ.ก.ส. หาผลประโยชน์ส่วนตัว ฉะนั้น ถ้าพนักงานผู้ใดทำการเช่นนี้ ธ.ก.ส. จำเป็นต้องเลิกจ้างหรือลงโทษให้ออกหรือไล่ออกหรือแล้วแต่กรณี

4. การเป็นตัวโหดด่าปา ขอให้เข้าใจโดยชัดว่า การที่พนักงานธนาคารเป็นกรรมการเกี่ยวกับการศาสนา หรือสังคม หรือทำบุญกุศลเป็นส่วนตัวนั้น ธนาคารขอส่งเสริมและอนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง แต่ถ้าถึงขนาดอาศัยงานในหน้าที่พนักงานธนาคารขอให้ลูกค้าบริจาคทรัพย์โดยมีลักษณะที่มีแต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่งานของธนาคาร เป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างกันทีเดียว จำเป็นที่ ธ.ก.ส. ต้องระงับมิให้เกิดมีขึ้น

5. การเรียไ้เงินลูกค้าซื้อของใช้ประจำที่ทำการ การที่พนักงานธนาคารเรียไ้เงินลูกค้าเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม เป็นการเบียดเบียนลูกค้าของธนาคาร ธนาคารจะสอบสวนพิจารณาลงโทษไล่ออก แม้การที่พนักงานธนาคารเรียไ้เงินลูกค้าเพื่อซื้อของใช้ประจำที่ทำการหรือเพื่อทำพิธีเปิดที่ทำการ ธนาคารก็ไม่ประสงค์ให้กระทำ เพราะเป็นทางให้ลูกค้าและบุคคลภายนอกเข้าใจผิดว่าการเป็นลูกค้าธนาคารตกอยู่ในบังคับถูกเรียกเงินต่างๆ หรืออย่างน้อยทำให้เกิดความเข้าใจผิดในทางที่ว่า ถ้าลูกค้าไม่ยอมบริจาคเงินจะไม่ได้รับความสะดวกในการกู้เงิน ทั้งอาจทำให้ลูกค้าและบุคคลภายนอกดูถูกธนาคาร ตลอดจนเป็นทางให้เกิดความเสื่อมเสียอื่นๆอีก จึงขอให้พนักงานธนาคารละเว้นการเช่นนี้เป็นอันขาด ต่อไปถ้ามีผู้ใดละเมิดธนาคารจะพิจารณาเลิกจ้าง เรื่องของการใช้ประจำที่ทำการนั้น ถ้ามีเหตุจำเป็นต้องการสิ่งใดเพิ่มเติม ขอให้รายงานผู้จัดการสาขาพิจารณา

6. การหาผลประโยชน์จากบรรดาลูกค้าหรือทำมาหากินร่วมกับลูกค้า การที่พนักงานธนาคารโดยตนเองหรือโดยร่วมกับผู้อื่นหาผลประโยชน์จากบรรดาลูกค้า เช่น ขายปุ๋ยในหมู่ลูกค้า หรือการที่พนักงานธนาคารทำมาหากินร่วมกับลูกค้า เช่น ลงทุนทำไร่ทำนาร่วมกับลูกค้า หรือให้ลูกค้าทำไร่นาให้แก่ตน ย่อมเป็นการหาผลประโยชน์อันเป็นทางให้เสียความเที่ยงธรรมหรือความไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ ธนาคารจำเป็นต้องพิจารณาเลิกจ้างเป็นอย่างน้อย ธนาคารไม่ห้ามการที่พนักงานธนาคารจัดให้ครัวเรือนของตนประกอบอาชีพช่วยเพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีฐานะดีขึ้น เมื่อมีทางทำได้ เช่น ทำการเกษตร ตั้งร้านตัดเสื้อ ตัดผม หรือร้านค้า ฯลฯ ธนาคารขอส่งเสริม ขอแต่ว่า 1 อุทิศเวลาของพนักงานให้แก่กิจการของธนาคารและไม่ให้การประกอบอาชีพของครัวเรือนเข้ามาก้าวก่ายงานของธนาคาร 2 ไม่ใช่เป็นการหาผลประโยชน์จากบรรดาลูกค้าอันอาจเป็นทางให้เสียความเที่ยงธรรมหรือความไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ 3 ไม่กดขี่หรือเบียดเบียนลูกค้า และไม่อาศัยงานในหน้าที่ของตนโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

7. การรับอามิสสินจ้าง การที่ธนาคารร่วมมือกับสถาบันอื่นดำเนินการเกี่ยวข้องกับลูกค้านั้น ธนาคารมุ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ลูกค้าเป็นที่ตั้ง เช่น การร่วมมือกับบริษัทขายปุ๋ยที่ดีก็เพื่อช่วยให้ลูกค้าใช้เงินกู้จาก

ธนาคารไปซื้อปุ๋ยตรงตามวัตถุประสงค์จริงๆ ทั้งได้รับปุ๋ยที่มีคุณภาพดีในราคาอันสมควร และได้รับคำแนะนำการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้อง เป็นต้น มิได้มุ่งหมายประการอื่นใดนอกจากมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ลูกค้าโดยแท้ ขอให้พนักงานธนาคารตั้งตนไว้ชอบในการดำเนินงานเรื่องนี้ กล่าวคือ ไม่ยอมรับอำมิสสินบนจากบริษัทหรือเจ้าหน้าที่ของบริษัท เพราะอาจเป็นมูลให้กดขี่ลูกค้าให้ซื้อปุ๋ยจากบริษัทดังกล่าวโดยลูกค้ามิได้สมัครใจหรืออาศัยงานในหน้าที่โดยทางตรงหรือทางอ้อมหาผลประโยชน์จากการขายปุ๋ยได้มาก ยิ่งกว่านั้นการยอมรับอำมิสสินบนทำให้พนักงานธนาคารลดฐานะลงเป็นลูกมือและรับการดูถูกของเจ้าหน้าที่บริษัทด้วย ฉะนั้น พนักงานธนาคารจะยอมรับอำมิสสินบนไม่ได้ ถ้ามีเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นใดมาเกลี้ยกล่อมให้อำมิสสินบนเช่นนี้ ขอให้พนักงานธนาคารรายงานผู้จัดการสาขาเพื่อสืบพฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวและรายงานไปยังธนาคาร ธนาคารจะไต่ถามกล่าวหรือเลิกคบกับบริษัทเช่นนั้น ทั้งนี้ ถ้ามีพนักงานผู้ใดละเมิด ธนาคารจะสอบสวนพิจารณาเลิกจ้างหรือลงโทษให้ออกหรือไล่ออกแล้วแต่กรณี

8. การไม่ซื้อต่องาน พนักงานสินเชื่อประจำหน่วยงานต่างๆ เป็นผู้แทนของธนาคารในท้องถิ่นนั้นๆ ท่านออกมาปฏิบัติงานไกลหูไกลตาจากสำนักงานธนาคาร ธนาคารขอมอบความไว้วางใจอย่างสูงแก่ท่าน โดยเชื่อมั่นว่าทุกท่านมีน้ำใสใจจริงในงานของสถาบันนี้ คุณงามความดีของธนาคารโดยส่วนรวมขึ้นอยู่กับปฏิบัติปฏิบัติชอบของท่าน ขอท่านจงมีความภูมิใจในเรื่องนี้ ตรงข้าม ถ้าท่านไม่ซื้อต่องาน เช่น มิได้ออกไปปฏิบัติงานในท้องถิ่นที่แต่เบียดเบียนหลบงานจากหน่วยงาน ลูกค้าหรือผู้สมัครเป็นลูกค้ามาหาพนักงานสินเชื่อตามกำหนดวันที่ประกาศไว้ก็ไม่พบ จึงพากันบ่นด้วยความอดทนระอาใจ เป็นต้น เป็นการประทุษร้ายต่อกิจการธนาคารนี้ อย่างร้ายแรง จึงขอละเว้นท่านไม่ทำเช่นนั้น ขอให้ทุกสาขาสอดส่องและกวดขันในเรื่องนี้อย่างที่สุด ผู้ใดละเมิดธนาคารจำเป็นต้องพิจารณาลงโทษอย่างหนัก

9. การหลับในที่ทำงาน พนักงานธนาคารย่อมต้อนรับผู้ฝากหรือผู้มาติดต่อในกิจการของธนาคารโดยทันทีที่ปฏิบัติงานอย่างฉับไว แม่นยำ ปราณีต และด้วยอาการสุภาพ ถ้ามีพนักงานคนใดหลับในที่ทำงาน จ้วงเจีย กะปลกกะเปลี้ย พึงสำนึกว่าตนกำลังทำให้ประชาชนดูหมิ่นสถาบันของตนว่ามีใช้ธนาคาร ทั้งนี้เป็นเรื่องไม่พึงมีพึงเป็น ถ้าพนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดเป็นเช่นนั้น จำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยเร็วที่สุด เช่น โดยวิธีเปลี่ยนกินอาหารเบาแทนอาหารหนัก ผู้ป่วยที่จำเป็นต้องพักรักษาตัวก็ลาป่วยได้ การหลับในที่ทำงานธนาคารไม่ควรเป็นไปได้

หลังจากที่ได้อ่านบัญญัติ 9 ประการเพื่อความยั่งยืนของ ธ.ก.ส. ที่ท่านอาจารย์จำเนียร สารระภาค ได้มอบไว้ให้ นั้น ทำให้เข้าใจสิ่งที่ท่านกรรมการธนาคารได้พูดให้ฟังเป็นอย่างมาก ได้รู้ว่าธนาคารของเรามีธรรมาภิบาลมานานมากแล้ว อีกทั้งยังแสดงถึงความละเอียดรอบคอบของท่านอาจารย์จำเนียรในการกำกับให้ปฏิบัติประพฤติพนักงานต่อลูกค้าต้องดูแลและไม่เอาเปรียบลูกค้าและธนาคาร บางอย่างที่ทำอาจไม่ผิดกฎหมายแต่

ถ้าทำแล้วไม่ดีก็ห้ามทำ เมื่อมองกลับมาในปัจจุบันบัญญัติที่ได้มอบไว้ก็ยังสามารถนำมาใช้ได้เป็นอย่างดี เป็นเรื่องสำคัญที่เราควรสืบทอดเจตนารมณ์ที่ดีนี้ต่อไปและส่งต่อให้กับรุ่นต่อไป โดยทำให้ความดีต่าง ๆ นี้มาสร้างให้เป็นระบบ มีการสื่อสาร การถ่ายทอด การทบทวนปรับปรุง และการบูรณาการให้เป็นหลักสากลและได้รับการยอมรับ พูดไปพูดมาก็เข้าเรื่องธรรมาภิบาลของธนาคารเราได้ตลอดแหละครับ คราวหน้าจะมาเล่าความคืบหน้าของงานด้านธรรมาภิบาลในปัจจุบันให้ทราบกันนะครับ..^^